

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální učební materiál

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.5.00/34.0527

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60
České Budějovice

Název materiálu: Sociální struktury a sociální skupiny – pracovní list

Autor materiálu: PhDr. Yvetta Pužejová

Datum (období) vytvoření: 19. 6. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Tematická oblast: Sociální psychologie a úvod do sociální komunikace

Sada: PS7

Číslo DUM: 12

Předmět, ročník:

Psychologie a komunikace, 3roč.

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 5. 11. 2012

Třída: ZDA 3.A

Ověřující učitel: Mgr. Ilona Bláhová

Popis způsobu použití materiálu ve výuce:

Pracovním listem je vhodné navázat na výklad daného tématu v předcházející hodině. Materiál využívá problémových a deduktivních úloh, se snahou o zapojení vlastních prožitků a osobních životních zkušeností žáků, což by mělo napomoci snazšímu pochopení a zapamatování si základních principů a zákonitostí z oblasti sociální psychologie. Pracovní list by měli žáci zpracovat nejprve samostatně a následně je vhodné provést obecný rozbor úloh a jejich řešení společně s učitelem (klíč). Žáci tak získají zpětnou vazbu, která jim poslouží ke kontrole vlastního zpracování. Pracovní listy mohou zachycovat osobní informace žáků, a proto by jim měly zůstat. Mohou tak sloužit i jako materiály k domácí přípravě.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

PRACOVNÍ LIST

Název: Sociální struktury
a sociální skupiny

Téma: Sociální psychologie

Úkol č. 1

Interpersonální interakce

Při setkávání s jinými lidmi získáváme sociální dovednosti. Zjišťujeme, že některý typ chování vede k tomu, že jsme situaci zvládli úspěšně (máme z něj dobrý pocit, sami sebe hodnotíme kladně), jiný typ chování vede k nespokojenosti.

Zkuste si představit konkrétní situaci a posuďte, zda uvedený typ jednání vedl k úspěchu nebo neúspěchu:

Když někomu vynadám, tak cítím .....
.....

Když mi někdo něco vytkne, tak cítím .....
.....

Když někoho pochválím, tak cítím .....
.....

Když na někoho zvýším hlas, tak cítím .....
.....

Když se někomu omluvím, tak cítím .....
.....

Když druhému pomohu, tak se cítím .....
.....

Který typ jednání se vám "vyplácí" a který ne?

*Pokuste se nyní zhodnotit tyto situace z hlediska druhého zúčastněného - jak se cítí on?
Dovedete si představit, že by se oba účastníci jednání cítili dobře?*

Úkol č. 2.

Kam patřím? Napište, do kterých sociálních skupin se můžete zařadit.

.....
.....
.....

Kam patříte rád/a?

Ve které skupině byste raději nebyl/a?

Která sociální skupina by vás lákala?

Do které skupiny byste nikdy nechtěl/a patřit?

Úkol č. 3.

Vztahy v sociální skupině

Před několika lety jste se stal/a členem sociální skupiny vaší třídy.

Zkuste se zamyslet nad tím, jak se mění vztahy v průběhu let. (Svoje úsudky nesdělte ostatním spolužákům. Slouží pouze k zamyšlení).

- *Kdo patřil k oblíbeným členům třídy? Patří tam stále?*
- *Kdy byl vůdcem třídy? Je jím stále?*
- *Kdo byl většinou třídy nesympatický? Jak je tomu nyní?*
- *Byl někdo považován za outsidera? Je takto hodnocen i nyní?*
- *Kdo podával nejlepší a nejhorší studijní výkony. Je to stále stejné?*
- *Změnilo se vaše postavení v této skupině? Jakým způsobem?*

Nyní napište, jakým způsobem tento třídní kolektiv ovlivnil vaše vlastnosti (jsem více, jsem méně, naučil/a jsem se, odnaučil/a jsem se, více/ méně mi záleží na):

.....
.....

Úkol č. 4. Najděte v denním tisku příklady příznivého a nepříznivého vlivu skupiny chování jedinců. Diskutujte o nich.

PRACOVNÍ LIST - KLÍČ

Název: Sociální struktury
a sociální skupiny

Téma: Sociální psychologie

Úkol č. 1

Interpersonální interakce

Při setkávání s jinými lidmi získáváme sociální dovednosti. Zjišťujeme, že některý typ chování vede k tomu, že jsme situaci zvládli úspěšně (máme z něj dobrý pocit, sami sebe hodnotíme kladně), jiný typ chování vede k nespokojenosti.

Zkuste si představit konkrétní situaci a posuďte, zda uvedený typ jednání vedl k úspěchu nebo neúspěchu:

Když někomu vynadám, tak cítím .....
.....

Když mi někdo něco vytkne, tak cítím .....
.....

Když někoho pochválím, tak cítím .....
.....

Když na někoho zvýším hlas, tak cítím .....
.....

Když se někomu omluvím, tak cítím .....
.....

Když druhému pomohu, tak se cítím .....
.....

Který typ jednání se vám "vyplácí" a který ne?

*Pokuste se nyní zhodnotit tyto situace z hlediska druhého zúčastněného - jak se cítí on?
Dovedete si představit, že by se oba účastníci jednání cítili dobře?*

Učitel vyzve žáky k tomu, aby sdělili

- Jak se cítí, jestliže při jednání s druhým člověkem použijí hostilní nebo prosociální chování.
- Jak se cítí, jestliže jejich partner v komunikaci použije, hostilní nebo prosociální chování.
- Zda se jim daří komunikovat s lidmi tak, aby se obě strany cítily spokojeny.
- Zda mohou sdělit ostatním žákům svá doporučení úspěšné komunikace.

Úkol č. 2.

Kam patřím? Napište, do kterých sociálních skupin se můžete zařadit.

.....
.....

Kam patříte rád/a?

Ve které skupině byste raději nebyl/a?

Která sociální skupina by vás lákala?

Do které skupiny byste nikdy nechtěl/a patřit?

Učitel vede žáky k tomu, aby se zamysleli, zda jsou spokojeni se svým zařazením do stávajících sociálních skupin, zda mají konkrétní představu jak se zařadit do skupiny, která by jim vyhovovala a zda by bylo reálné opustit tu skupinu, která jejich požadavky nesplňuje.

Úkol č. 3.

Vztahy v sociální skupině

Před několika lety jste se stal/a členem sociální skupiny vaší třídy.

Zkuste se zamyslet nad tím, jak se mění vztahy v průběhu let. (Svoje úsudky nesdělujte ostatním spolužákům. Slouží pouze k zamyšlení).

- *Kdo patřil k oblíbeným členům třídy? Patří tam stále?*
- *Kdy byl vůdcem třídy? Je jím stále?*
- *Kdo byl většinou třídy nesympatický? Jak je tomu nyní?*
- *Byl někdo považován za outsidera? Je takto hodnocen i nyní?*
- *Kdo podával nejlepší a nejhorší studijní výkony. Je to stále stejné?*
- *Změnilo se vaše postavení v této skupině? Jakým způsobem?*

Nyní napište, jakým způsobem tento třídní kolektiv ovlivnil vaše vlastnosti (jsem více, jsem méně, naučil/a jsem se, odnaučil/a jsem se, více/ méně mi záleží na):

Učitel vede žáky k zamyšlení, jakým způsobem formuje jeho vlastnosti třída, do které patří.

Úkol č. 4. Najděte v denním tisku příklady příznivého a nepříznivého vlivu skupiny chování jedinců. Diskutujte o nich.

Tento úkol zadá učitel žákům na následující vyučovací hodinu a společně pak diskutují o konkrétních případech.